

Traducere din limba franceză

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

SECȚIA A III-A
HOTĂRĂRE

Cererea nr. 10787/08
S.C. MILLENNIUM BUILDING DEVELOPEMENT S.R.L.
împotriva României

Curtea europeană a drepturilor omului (secția a III-a), reunită în sesiune pe 10 aprilie 2012 în instanța de deliberare compusă din:

Josep Casadevall, *președinte*,

Alvina Gyulumyan,

Egbert Myjer,

Ineta Ziemele,

Luis López Guerra,

Mihai Poalelungi,

Kristina Pardalos, *judecători*

și Santiago Quesada, *grefier*.

Ținând seama de cererea susmenționată introdusă pe 25 februarie 2008.

După ce a deliberat, hotărăște:

ÎN FAPT

Reclamanta, S.C. Millennium Building Development S.R.L., este o societate cu răspundere limitată de drept românesc. Este reprezentată în fața Curții de R. Soffer, avocat la Paris.

A. Circumstanțele speței

1. Datele cauzei, așa cum au fost expuse de reclamantă, se pot rezuma după cum urmează:
2. În ianuarie 1998, reclamanta a cumpărat mai multe terenuri situate în centrul Bucureștiului, în imediata vecinătate a sediului Arhiepiscopiei catolice și a catedralei Sfântul Iosif. Construită la sfârșitul secolului al XIX-lea, catedrala este clasată monument istoric.
3. Printr-o scrisoare din 19 noiembrie 1999 adresată Ministerului Culturii și Cultelor, arhiepiscopul și-a dat acordul de principiu pentru construirea, de către reclamantă, a unui imobil de birouri.
4. Reclamanta a cerut o autorizație de construcție, care i-a fost acordată, pe 24 februarie 2006, de către primarul general al Bucureștiului. Prin aceasta, era autorizată să construiască un imobil de 75 de metri, compus din patru niveluri la subsol și 19 etaje. Amplasamentul se situa la aproximativ 10 metri de catedrală.
5. Temându-se de consecințele negative asupra solidității catedralei, Arhiepiscopia a revenit asupra acordului său și a întreprins mai multe demersuri pentru împiedicarea lucrărilor.

1. *Intervenția pe lângă Senatul Parlamentului României*

6. La cererea Arhiepiscopiei, Senatul a constituit o comisie de anchetă asupra circumstanțelor acordării autorizației de construcție.
7. Într-un raport din 6 noiembrie 2006, validat de Senat și publicat în Monitorul Oficial, comisia a constatat insuficiența protecției a monumentelor istorice și a pus la îndoială legalitatea autorizației, cerând Guvernului să dispună încetarea lucrărilor și să examineze posibilitatea exproprierii imobilului și a terenului. În sfârșit, comisia a cerut Guvernului și procuraturii să verifice legalitatea autorizației de construcție.
8. Guvernul a creat o comisie care a recomandat așteptarea sfârșitului procedurilor judiciare, pe motiv că o intervenție în timpul desfășurării litigiului ar încălca autoritatea puterii judecătorești.
9. Printr-o acțiune în contencios administrativ, reclamanta a cerut suspendarea și anularea hotărârii Senatului de a valida raportul de anchetă.

a) *Cererea de suspendare*

10. Prin sentința din 30 ianuarie 2007, Curtea de apel București a respins cererea, pe motiv că în lipsa unor măsuri concrete din partea Guvernului, raportul de anchetă nu produsese nicio consecință juridică asupra persoanei sau bunurilor reclamantei. La recursul introdus de reclamantă, sentința a fost confirmată prin hotărârea definitivă a Înaltei Curți de Casație și Justiție din 1 iunie 2007.

b) Cererea de anulare

11. Prin sentința din 25 ianuarie 2007, Curtea de apel București a respins cererea pe motiv că validarea raportului de anchetă nu este un act administrativ în sensul legii. Curtea de apel a reamintit că decizia litigioasă nu produsese nicio consecință juridică, concluzionând că era vorba de un act politic al puterii legislative emis în cadrul prerogativelor sale constituționale.

12. Recursul reclamantei a fost respins prin hotărârea Înaltei Curți de casație și justiție din 5 octombrie 2007, care a confirmat interpretarea Curții de apel cu privire la natura actului contestat.

2. Acțiunea în contencios administrativ pentru anularea autorizației de construcție

13. Printr-o acțiune în contencios administrativ, introdusă pe 14 iunie 2006, Arhiepiscopia a cerut încetarea provizorie a lucrărilor iar, pe fond, anularea autorizației de construcție, invocând mai multe nereguli în procedura de acordare a acesteia și riscul degradării catedralei.

a) Cererea de încetare a lucrărilor

14. Prin sentința din 10 iulie 2007 tribunalul județean Dolj a decis încetarea provizorie a lucrărilor oână la examinarea cauzei pe fond, instanța considerând că prin continuarea lucrărilor exista riscul producerii unui prejudiciu iminent.

15. Reclamanta a introdus recurs, argumentând că instanța nu a respectat regulile procedurale, că interpretase și aplicase legea în mod eronat și că, în orice caz, nu avea competența de a dispune încetarea lucrărilor.

16. Prin hotărârea definitivă din 21 septembrie 2007, Curtea de apel Craiova a respins recursul pe motiv că lucrările în curs puteau provoca degradări catedralei și imobilelor aflate în vecinătate. Curtea de apel și-a sprijinit decizia pe avizele mai multor experti precum și pe recomandările Comitetului Miniștrilor al Consiliului Europei referitor la protecția monumentelor istorice.

17. Mai multe societăți care răzuiseră oirouri în noul imobil au reziliat contractele pe motivul întârzierii predării spațiilor contractate.

b) Cererea de anulare a autorizației de construcție

18. Pe fondul litigiului, prin sentința din 25 februarie 2009, tribunalul județean Dolj a anulat autorizația pe motiv că ar fi trebuit să fie eliberată nu de primar, ci de consiliul local. Tribunalul a remarcat și lipsa avizului contorm al ministerului Culturii și Cultelor precum și cea a unei expertize tehnice a impactului noii construcții asupra catedralei. Instanța a mai hotărât și că prin construirea imobilului se aducea atingere zonei de protecție de care beneficia catedrala, în virtutea legii referitoare la monumentele istorice.

19. Reclamanta a înaintat recurs, care a fost admis prin hotărârea definitivă din 25 iunie 2009 de curtea de apel Ploiești, care a respins cererea Arhiepiscopiei. Curtea de apel a considerat că la momentul desfășurării faptelor primarul avea competența de a elibera autorizația de construcție; că dosarul pe baza căruia fusese acordată autorizația era complet; și că în lipsa unei decizii a ministerului care să fixeze o zonă precisă de protecție, catedrala nu beneficia de protecție a vecinătății sale.

20. La 21 octombrie 2010 cea mai mare parte a lucrărilor a fost terminată și reclamanta a intrat în posesia imobilului.

21. Arhiepiscopia a introdus o cerere de revizuire, cale extraordinară de recurs, împotriva hotărârii din 25 iunie 2009, reiterând principalele critici referitoare la autorizația de construcție și invocând necunoașterea dispozițiilor de drept comunitar referitoare la protecția monumentelor istorice. Primarul Bucureștiului și reclamanta au considerat că cererea de revizuire era înafectată din moment ce criticile Arhiepiscopiei făcuseră deja obiectul unei examinări la instanțele de fond. Cererea a fost înscrisă pe rolul Curții de apel Suceava.

22. Considerând că legea asupra contenciosului administrativ permitea revizuirea hotărârilor definitive contrarii dreptului comunitar, Curtea de apel Suceava, prin hotărârea definitivă din 3 noiembrie 2010, a acceptat cererea de revizuire.

23. Curtea a considerat că interpretarea și aplicarea dreptului intern de Curtea de apel Ploiești erau contrare dreptului comunitar, care avea întâietate în cauză. Ulterior, reexaminându recursul reclamantei, Curtea l-a respins confirmând, pe fond, sentința din 25 februarie 2009, care anulase autorizația de construcție.

24. Reclamanta a introdus o contestație în anulare, cale extraordinară de recurs, cerând anularea hotărârii din 3 noiembrie 2010, invocând mai multe vicii în procedura de examinare a cererii de revizie și criticând interpretarea și aplicarea dreptului de către Curtea de apel.

25. Prin hotărârea definitivă din 11 iulie 2011, Curtea de apel Suceava a respins contestația, apreciind că procedura de revizuire a fost respectată. Curtea de apel nu a examinat criticile formulate de reclamantă privitor la motivația hotărârii din 3 noiembrie 2010, considerând că era vorba de motive ce vizau fondul cauzei și care nu puteau face obiectul unei noi examinări în cadrul contestației în anulare.

26. Pe 2 septembrie 2011, primarul Bucureștiului a emis o hotărâre prin care obliga reclamanta să înceapă, în termen de 10 zile, demersurile în vederea demolării imobilului.

MOTIVE

27. Într-o primă cerere, trimisă Curții la 25 februarie 2008, reclamanta se plânge de respingerea cererilor sale de suspendare și anulare a hotărârii Senatului de a valida raportul comisiei de anchetă. Invocând articolul 6 al Convenției, ea susține că prin refuzul examinării acțiunii sale de fond, instanțele interne nu au fost independente și imparțiale și că au privat-o de dreptul de acces în fața unui tribunal. Din perspectiva articolului 1 al Protocolului nr. 1 al Convenției, ea susține că cererea comisiei de anchetă privind exproprierea imobilului a adus atingere dreptului la respectarea bunurilor sale, reputației și execuției contractelor sale comerciale.

28. Printr-o scrisoare din 17 februarie 2011, reclamanta a informat Curtea că, pe 3 noiembrie 2010, Curtea de apel Suceava acceptase cererea de revizuire, precizând că «această hotărâre va face obiectul unei cereri separate înaintea Curții, după examinarea contestației în anulare».

29. Într-o a doua cerere, trimisă Curții pe 11 ianuarie 2012, reclamanta se plânge de anularea autorizației sale de construcție și de respingerea contestației în anulare depuse.

30. Invocând articolul 6 § 1 al Convenției, ea susține că decizia din 3 noiembrie 2010 a Curții de apel Suceava a adus atingere principiului de securitate juridică. Mai consideră că cererea de revizuire a Arhiepiscopiei era în realitate un apel deghizat, care pune în discuție autoritatea cauzei judecate prin hotărârea definitivă din 25 iunie 2009 de Curtea de apel Ploiești.

31. Din perspectiva articolului 1 al Protocolului nr. 1 al Convenției, reclamanta susține că revizuirea hotărârii din 25 iunie 2009 și anularea autorizației sale de construcție au adus atingere dreptului său de proprietate asupra imobilului aflat în litigiu, considerând că această atingere era ilegală și disproporționată.

32. Invocând articolul 14 al Convenției și 1 din Protocolul nr. 12, reclamanta consideră că anularea autorizației sale de construcție constituie un tratament discriminatoriu în raport cu alți beneficiari ai unor autorizații din aceeași zonă.

ÎN DREPT

33. Din perspectiva articolelor 6 § 1 al Convenției și 1 al Protocolului nr. 1, reclamanta se plânge de respingerea cererilor sale de suspendare și de anulare a deciziei de validare a raportului de anchetă.

34. Curtea amintește că, pentru ca articolul 6 § 1 să poată fi aplicat cu titlu «civil», trebuie să existe «contestare» a unui «drept» recunoscut în dreptul intern, iar rezultatul procedurii să fie în mod direct determinant pentru acel drept. O speculație sau repercusiuni îndepărtate nu sunt suficiente pentru invocarea articolului 6 § 1 (*Micallef vs. Malta* [GC], nr. 17056/06, § 74, CEDH 2009).

35. În speță, Curtea ia notă că reclamanta a contestat în fața instanțelor interne raportul comisiei de anchetă a Senatului și hotărârea acestuia de a transmite raportul, însoțit de mai multe recomandări, Guvernului și procuraturii României. Cu toate acestea, constată că aceste autorități n-au luat nicio măsură față de reclamantă sau de bunurile sale, preferând să aștepte rezultatul procedurilor judiciare (vezi mai sus paragraful 8).

36. Prin urmare, Curtea consideră, asemenea instanțelor interne, că procedura vizând suspendarea și anularea hotărârii Senatului nu a fost determinantă pentru drepturile sau obligațiile cu caracter civil ale reclamantei și, în consecință, nu se află sub protecția articolului 6 al Convenției.

37. Referitor la cererea rezultată din articolul 1 al Protocolului nr. 1, Curtea consideră, din aceleași motive, că nu a existat atingere a dreptului la respectarea bunurilor reclamantei prin validarea raportului comisiei de anchetă.

38. Prin urmare, această parte a cererii este incompatibilă *ratione materiae* cu dispozițiile Convenției și trebuie respinsă, prin aplicarea articolului 35 § § 3 și 4 al Convenției.

39. Din perspectiva articolelor 6 § 1 al Convenției și 1 al Protocolului nr. 1, reclamanta se plânge de revizuirea hotărârii din 25 iunie 2009, care a avut drept consecință anularea autorizației sale de construcție. Se mai plânge și de respingerea contestației sale în anulare, invocând că a făcut obiectul unei discriminări în raport cu alți beneficiari ai unor autorizații de construcție.

40. Curtea amintește că în termenii articolului 35 § 1 al Convenției, ea nu poate fi sesizată decât după epuizarea căilor de recurs interne și într-un termen de șase luni de la data hotărârii interne definitive. Termenul de șase luni curge începând cu decizia definitivă în cadrul epuizării căilor de recurs interne și cursul său este întrerupt la data primei comunicări a reclamantului care-și expune, fie și sumar, natura violării invocate (*Buscarini și alții vs. San-Marino* [GC], nr. 24645/94, § 23, CEDH 1999-I).

41. Cu toate acestea, obligația decurgând din articolul 35 se limitează la folosirea normală a recursurilor în mod verosimil efective, suficiente și accesibile (*Sejdovic vs. Italia* [GC], nr. 56581/00, § 45, CEDH 2006-II). Ea nu impune să se folosească recursul în revizuire sau recursuri extraordinare și nu permite amânarea datei de începere a termenului de șase luni pe motiv că aceste căi de recurs au fost folosite (*Sapeion vs. Armenia*, nr. 35738/03, § 21, 13 ianuarie 2009).

42. În speță, Curtea reține că ultima hotărâre internă definitivă asupra temeiului acțiunii în contencios administrativ a Arhiepiscopiei a fost notârarea din 3 noiembrie 2010 a Curții de apel Suceava, care a acceptat cererea de revizuire și a arătat autorizatia de construcție.

43. Curtea constată că plângerea reclamantei referitoare la această hotărâre nu a fost introdusă decât pe 11 ianuarie 2012, dată la care a trimis Curții cel de-al doilea formular de cerere. Or, scrisoarea din 17 februarie 2011 nu poate întrerupe termenul de șase luni din moment ce nu conține nicio indicație asupra naturii violării invocate, reclamanta precizând ea însăși că «această hotărâre va face obiectul unei cereri separate (...) după examinarea contestației în anulare».

44. În ceea ce privește respingerea ulterioară, din 11 iulie 2011, a contestației în anulare, în lipsa reexaminării pe fond a cauzei, Curtea amintește că dreptul de a obține redeschiderea unei proceduri încheiate nu este garantat de Convenție. Prin urmare, consideră că această hotărâre nu poate fi luată în calculul termenului de șase luni, căci este vorba de o cale procedurală extraordinară, care nu întrunește criteriile de «accesibilitate» și de «eficacitate» cerute (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Anghel vs. România*, nr. 28183/03, §72, 4 octombrie 2007).

45. În consecință, această parte a cererii este tardivă și trebuie să fie respinsă prin aplicarea articolului 35 § 1 și 4 al Convenției.

Din aceste motive, cu majoritate de voturi, Curtea
Declară respingerea cererii.

Santiago Quesada
Grefier

Josep Casadevall
Președinte